

ητις ἀπέπνεες δριμεῖαν ὀσμὴν ἔχοντος.⁹ Ήμορφὴ τοῦ νεκροῦ ἡλιοκαής, ἀμύστακος, ζωηρὰ καὶ ἐκφραστική, ἐτήρει καὶ ἐν τῇ νεκρικῇ ταύτῃ ἀκινησίᾳ ἀρρενωπήν τινα ἐύμορφίαν· τὸ στόμα συνεπύσεστο εἰς μειδίαμα ως ν' ἀπεδέχθη μειδιῶν τὸν θάνατον, καὶ ὑπὸ τὰ κλειστὰ μεγάλα ὅλερχρα ἐμάντευε τις ὅτι πρὸ μικροῦ ἔλαμπον μαῦροι ὄφθαλμοι πλήρεις ζωῆς. Περὶ τὸν νεκρὸν ἐκάθηντο κατὰ γῆς δύο τρεῖς χωρικοὶ ἀγρυπνοῦντες, οἵτινες ἡγέρθησαν ἐπὶ τῇ προσεγγίσῃ ήμῶν. Καὶ τὸ συγκινητικῶτατον ἔξω τῆς θύρας ὁ μαῦρος ποιμενικὸς κύων, ὁ ἀχώριστος τοῦ Μήτρου σύντροφος Νεῦρος, ἵστατο ἀνεμένων πότε θάξελθη ὁ προσφιλῆς κύριός του...

Κ' ἐνῷ ἔγῳ μετὰ συγκινήσεως, δακρύων, προσέβλεπον τὴν συμπαθῆ μορφὴν τοῦ ἀτυχοῦς νεκροῦ, ὅστις δὲν εἶχεν οὔτε μητέρα, οὔτε ἀδελφήν, οὔτε μνηστήν, ἵνα τὸν κλαύσωσιν, ἀλλ' ἐφυλασσετο ἕκει ὑπὸ ξένων ἀνθρώπων ἐν ξένῳ οἴκῳ, ὁ σύντροφός μου κύψας ἥρεύνα τὸ σελάχιον αὐτοῦ, εύρὼν δ' ἔκει ἀνέσυρε τεμάχιον σιδηροῦ σωληνος, τὴν περίφημον φλογέραν τοῦ ποιμένος.

— Θὰ τὴν φυλάξω, μοὶ εἴπε διὰ τρεμούσης φωνῆς, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ νέου. Τὸ σίδηρον αὐτὸν, τὸ δόπιον ἐκεῖνος ἔκαμε ν' ἀναδίδῃ τόσῳ γλυκεῖς φθόγγους, τώρα πλέον μένει χωρὶς ἀξίαν, χωρὶς ζωῆν, ὥπως τὸ πτώμα του τὸ ἄψυχον.

Καὶ στραφεὶς ἐξῆλθε ταχέως διὰ τῆς χαμηλῆς θύρας...

Δὲν ἔκοιμήθημεν ποσῶς τὴν νύκτα ἔκεινην. Μετ' ὀλίγον ἥλιθον χωροφύλακες, πρὶν δ' ἐξημερώσῃ ὁ εἰρηνοδίκης. Τὸν νεκρὸν ἔθαψαν παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου, ἀνευ πομπῆς. Η σικόδεσπονα μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς ἐπέμειναν νὰ παρακολουθήσωσι τὴν κηδείαν, καὶ οἱ μαργαρῖται τῶν δακρύων των ὥσταν οἱ μόνοι, οἵτινες ὑγρανῶν τοῦ τάφου του τὸ χῶμα. Ἐμείναμεν ὅλην τὴν ἥμέραν ἐκείνην καὶ τὴν νύκταν ἐν ἀναπαυθῶμεν, διότι ἡμεθα κατάκοποι ἔκ τῆς ἀϋπνίξεως, τὴν δὲν ἔπομένην πρωΐαν ἐκάμαμεν τῇ ἐπιμόνῳ ἀπαιτήσει τοῦ οἰκοδεσπότου τὴν ἀναβληθεῖσαν ἐκδρομὴν τοῦ βουνοῦ. 'Αλλ' ἡ εὐθυμία μας εἶχεν ἐκλείψη καὶ δὲν ἐβλέπομεν τὴν ὥραν νὰ φύγωμεν ἡπὸ τὸν τόπον αὐτόν. Καὶ ἡ νεαρὴ δὲ σύζυγος τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ ἡ ἀδελφή της εἰχον σαρῶς δηλώση ὅτι δὲν ἔνουν νὰ παραμείνωσιν ἐπὶ πλέον ἔκει καταληφθεῖσαι ὑπὸ τρόμου. Τὴν ἐσπέραν λοιπὸν κατήλθομεν πάντες εἰς τὴν πόλιν.

Τὴν ὑστάτην στιγμὴν καθ' ἣν ἡ νεωτέρα τῶν συνοδοιπόρων μας κατήρχετο τοῦ ἴππου καὶ πλησίασα ἵνα τὴν βοσθήσω μοὶ ἐψιθύρισεν:

— Εἴχετε εἰπῆ προχθὲς ὅτι στοιχηματίζετε πῶς ὁ Μήτρος εἴχε μέσα του κάποιον ἔρωτα κρυφὸν, ἀπονενομένον, παράλογον, ἀδύνατον...

— Καὶ λοιπόν;

— Εἴχετε δίκαιον.

— Μπᾶ! καὶ πολὺν ἀγαποῦσε;

— Δὲν μαντεύετε; Κ' ἔφυγε ταχεῖα.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀνεγώρησα ἐκ τῆς νήσου καὶ δὲν ἐπανεῖδον αὐτὴν πλέον. Μετά τινας διήμερας ὁ ἱδιοκτήτης τῆς ἐπαύλεως μοὶ ἔγραψεν ὅτι οἱ φονεῖς τοῦ Μήτρου συνελήφθησαν καὶ ὥσταν δύο Γύρτοι ζωοκλέπται.

Ἐτη παρῆλθον ἔκτοτε καὶ ὥμως ἡ ἀνάμνησις τοῦ δραματικοῦ ἐκείνου ἐπεισοδίου μένει ἀνεξάλειπτος ἐν τῇ μνήμῃ μου. Καὶ νῦν δ' ἔτι, ὅσακις δῆμοι πορῶν ἀνὰ τοὺς, ἀγροὺς καὶ τὰ δάση ἐν φθινοπωρινῇ ἐσπέρᾳ, ἀκούων ἔχους ποιμενικῆς φλογέρας, μελαγχολῶν καὶ στενάζων, ἀναπολῶν τὴν θαυμασίαν ἐκείνην τοῦ ἀτυχοῦς βοσκοῦ μελωδίαν, ὥτις ἦτο καὶ ὁ πρὸς τὴν ἥμέραν καὶ τὴν ζωὴν ἀποχαιρετισμὸς αὐτοῦ, ἀληθές κύκνειον ἄσμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΙΧΩΝ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ

Ο ἄγγλος Ιατρὸς "Ερασμος Βίλσων ἐνασχοληθεὶς τελευταῖον περὶ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου ἔκαμε τὰς ἔξης παρατηρήσεις." Ή διάμετρος ἐκάστης τριχὸς ἀποτελεῖ τὸ τετρακοσιοστὸν μέρος ἐνὸς δακτύλου καὶ ἐπομένως 400 τρίχες τιθέμεναι παρ' ἀλλήλας θὰ καλύψωσι χῶρον ἐνὸς δακτύλου. Ο ἀνὴρ συνήθως θεωρεῖται συμπαγέστερος ως πρὸς τὸ σῶμα καὶ ὥττον τῆς γυναικὸς λεπτοφυής. Τοῦτο ὥμως δὲν ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν τριχῶν. Αἱ τρίχες τῶν ἀνδρῶν, καίπερ κοπτόμεναι συνεχῶς εἰνὲ λεπτοφυέστεραι τῶν τῶν γυναικῶν. Αξιοπαρατήρητον εἰνὲ καὶ πῶς τὸ χρῶμα ἐπιδρῷ ἐπὶ τοῦ πάχους τῶν τριχῶν. Ξανθαὶ καὶ καννάβιαι τρίχες εἰνὲ λεπτόταται, ὄρφναι καὶ κυρίως μέλαναι εἰνὲ παχύταται, αἱ δὲ ἐρυθρὰὶ καὶ βαθύορφνοι κατέχουσι τὴν μέσην βαθυτέλα. Παρὰ πολλῶν μέχρι τοῦδε ἐπεχειρήθη νὰ γνωσθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν τριχῶν. Ο "Ερασμος Βίλσων ἐμέτρησεν 120,000. Καὶ δὲ ἀριθμὸς δὲ τῶν τριχῶν ἔξαρτάται ἀπὸ τοῦ χρώματος. Εἰς τετραγωνικὸς δάκτυλος τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς φέρει συνήθως 728 καννάβιας ἢ 638 ἀνοικτῶν ὄρφνας ἢ 685 μελαίνας τὸ χρῶμα τρίχας. Οὕτω αἱ ξανθαὶ ὑπερτεροῦσι τὰς μελαγχροινὰς κατά τε τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ λεπτόφυες τῶν τριχῶν. Έὰν δὲ ὑπολογίσωμεν τὸ μῆκος ἐκάστης τριχὸς ξανθή τις κυρία ἔχουσα ἀφθονον μακρὰν κόμην κτενίζει καθ' ἐκάστην τρίχα μήκους 140,000 ποδῶν. Εὐ τούτοις ἡ στατιστικὴ καταδεικνύει ὅτι μελαγχροινὰ ὑπανδρεύονται κατὰ τὸ ἔν τρίτον πλέοντες τῶν ξανθῶν. Εξ 100 με-

λανοτρίχων ύπανδρεύονται 79, έξι 100 δὲ ξανθῶν μόνον 55.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι αἱ τρίχες τῶν βλεφάρων καὶ τῶν ὄφρων ἔχουσι σπουδαῖαν σημασίαν ἢ ὑποδεικνύουσι τὰς φυσικὰς ἴδιότητας τοῦ σώματος. Καὶ τὸ τρίχωμα δὲ τῆς κεφαλῆς ἔχει σημασίαν εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος. Εἶνε κακὸς ἀγωγὸς τῆς θερμότητος, ἔνεκκ τούτου δὲ ρυθμίζει τὴν θερμοκρασίαν τῆς κεφαλῆς ἐλαττῶν τὴν θερμότητα ἢ τὸ ψῦχος. Πολλῷ δὲ μᾶς περισσότερον τὸ τρίχωμα συντελεῖ εἰς κόσμον τοῦ σώματος. "Οσῳ δὲ τὸ σῶμα ὑγιέστερον τόσῳ καὶ τὸ τρίχωμα ὡραιότερον καὶ ἀφθονώτερον.

Αἱ μικρὰ τρίχες αἱ καλύπτουσαι ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, δὲ χροῦς, εἴνε τὰ ἀπομείναντα λείψανα μακροτέρου τριχώματος, καλύπτοντος τοὺς προστορικοὺς ἥμαῶν προπάτορας καὶ χροτιμεύοντος πρὸς προφύλαξιν κατὰ τοῦ ψύχους.

Ἐκάστη θρὶξ ἔχει κατὰ τὴν ρίζαν αὐτῆς ἔνα ἢ πλειόνας ἀδένας ἐλαιογόνους, ἔξι δροῦντας λιπώδες τι ύγρόν. Οὔτως αἱ τρίχες ἀλείφονται ἐκ φύσεως δι' ἴδιου παχυμύρου, οὐδόλως δὲ χρειάζονται ἔτερον. Ἡ χρῆσις μάλιστα ἐλαίου καὶ λίπους εἴνε ἐπιβλαβής. Διότι εἴνε γεγονὸς γνωστὸν ὅτι ἡ φύσις γίνεται νωθρὰ καὶ ἀδρανῆς ὅταν ὑποβοηθῆται εἰς τὰς λειτουργίας της. "Ενεκα τούτου οἱ ἔχοντες βραχεῖας τρίχας δέον νὰ πλύνωσιν αὐτὰς καθημερινῶς μετὰ ψυχροῦ ὑδάτος, οὐδέποτε δὲ νὰ μεταχειρίζωνται σάπωνα, ὅστις βλάπτει τοὺς ἐλαιογόνους ἀδένας.

Ἡ ταχύτης τῆς αὐξήσεως τῶν τριχῶν εἴνε διάφορος. Ὁ πώγων αὐξάνεται ἐτησίως 6^{1/2} διακτύλους. Οὔτω ὡρδονηκοντούτης ἀνὴρ κόπτων συνεχῶς τὸν πώγωνα, ἐθυσίασε τρίχωμα 11 μέτρα μακρὸν καθ' ἀπαντα αὐτοῦ τὸν βίον. Αἱ τρίχες τῶν γυναικῶν αὐξάνονται πλειότερον τῶν ἀνδρῶν, διότι τὸ δέρμα τῶν περιέχει κάτωθεν πλειόνα λιπώδη ἴστον.

M.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Οι τελευταῖοι λόγοι τοῦ θνήσκοντος ἐνίστε ἔχουσι τόσην ἀξίαν ὅσην καὶ διόκληρος ἢ ἱστορία τοῦ βίου, διότι κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον στιγμὴν διμιούσι τὰ ἐνδόμυχα τῆς ψυχῆς, πολλοὶ δὲ ὑποκριθέντες δι' ὅλου τοῦ βίου, ἀφήρεσαν τὸ προσωπεῖον κατὰ τὰς τελευταῖας στιγμάς. "Ενεκα τούτου οἱ τελευταῖοι λόγοι ἔχουσι τὴν σημασίαν τῶν, ἀν καὶ οὐχὶ πάντοτε. Ἐνταῦθα σημειοῦμεν τινὰς τῶν περιεργοτέρων.

« Η καμωδία ἐτελείωσε », ἀνεφώνησεν δὲ αὐτοκράτωρ Αὔγουστος.

« Εἰς χεῖράς σου τὸ πνεῦμα μου, Κύριε », διηγούσατος Τάσσος.

« Δίδω ὅλον τὸ βασίλειόν μου δι' ὄλιγας στιγμὰς ζωῆς », ἡ βασίλισσα Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας.

« Ἀρκετά », δὲ ἄγγλος φιλόσοφος Δόκε.

« Αἱ χεῖρές μου εἶνε καθαραὶ αἷματος », Φρειδερίκος δὲ Δ'.

« Μπά, αὐτὸ μόνον εἶνε ὁ θάνατος ; » δὲ Γεώργιος Δ' τῆς Ἀγγλίας.

« Ἀφήσατέ με ν' ἀκούσω μουσικὴν διὰ τελευταῖαν φοράν », δὲ Μόζαρτ.

« Ἐσώθην », Κρόμβελ.

« Ὄλα πηγαίνουν καλά », Βάσιγκτων.

« Θέλω ν' ἀποθάνω ἐν ἥχοις μουσικῆς », Μιράχω.

« Ὄλονὲν καλλίτερα, ὄλονὲν ἡσυχώτερα », Σχίλλερ.

« Περισσότερον φῶς », Γκαϊτε.

« Ἐν τάγμα », Ναπολέων.

« Ἰδού ἡ στιγμὴ πρὸς ὑπονοῦ », Βύρων.

« Σφίξε μου τὴν χεῖρα, ἀγαπητὲ φίλε, τώρα ἀποθύνσκω », Αλφέρης.

« Αισθάνομαι ὅτι ἐπιστρέφω εἰς ἐμαυτόν », Βάλτερ Σκώτ.

« Πλει καλά », Βέλλιγκτων.

« Ο δὲ Börne ἐρωτηθεὶς, ως γνωστόν, εὐθὺς πρὸ τοῦ θανάτου του ὑπὸ τῶν ικτρῶν του, τί γεῦσιν ἔχει, ἀπεκρίθη· "Οὐδεμίαν, δύως ἡ γερμανικὴ φιλολογία. »

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ

Δέει μὲν κόρη ἀρχόντισσα καὶ πολυχαϋδεμένη κόρη χλωμή, μελαχρινή, σὲ μὲν κοπέλλα χωριανή ποῦ πάντα μὲ καμόγελο 'ς τὴ πόρτα τῆς διαβαλνει:

« Νάξερες, κόρη τοῦ βουνοῦ, τὸ πῶς σὲ κακηρώνω διταν ἀξέννοιαστη περνᾶς, καὶ τὸ τραγοῦδι ἀρχινές, δίχως νὰ τρέμης 'ς τὴν χιονιά καὶ νὰ φοδασαι πόνο.

« Ποῦ βρίσκεις σὺ τῆς ἐμορφᾶς καὶ τῆς ζωῆς τὸ χρῶμα, τού μόνο μὲ ξηρὸ ψωμί, καὶ ἔγω γεντινή νάμαι: χλωμή, Εγὼ ποῦ δὲν δοκίμασα καῦμα καὶ πόνο ἀκόμα;

« Εγὼ 'ς τὸ πλάι τῆς φωτιᾶς, ἔγω μὲ τόσα χάδια, νὰ ζεσταθῶ δὲν εἰμπορῶ, καὶ σὺ μὲ τὸ ψυχρὸ καὶρὸ γυμνόποδη, νὰ μὴ ηφαῖς τοῦ δρόμου τὰ πετράδια;

— « Γιατὶ ἔγω 'ς τὴ ξαστεριά, σὺ διπλὰ 'ς τὴ θερμάστρα μειάζουμε, ἀρχόντισσα χυρά, μὲ δύν δενδράκια δροσερά, Ποῦ τῶνα ἀνθούολᾳ 'ς τὴ γῆ, καὶ τάλλο μέσ' 'ς τὴ γλάστρα. »

*Er Κωρσταρτερούπολει.

ΕΥΑ